

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนมีประวัติความเป็นมา มากกว่า 40 ปี ปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนมีความใกล้ชิดมากขึ้นในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น การเมือง เศรษฐกิจ หรือการศึกษาก็ตาม ซึ่งรูปแบบของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างสอง ประเทศแบ่งออกได้เป็นสี่ประเภท ดังนี้ ประเภทที่ 1 ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการ ซึ่งเป็นลักษณะแบบรัฐต่อรัฐ ประกอบด้วยกิจกรรมเรื่องการแลกเปลี่ยนดูงานในสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีต่างๆ การแลกเปลี่ยนทุนการศึกษาระยะยาวตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป เพื่อให้ผู้รับทุนได้รับ ปริญญา หรือการดำเนิน โครงการวิจัยร่วมทางด้านวิทยาศาสตร์และวิชาการระหว่างหน่วยงานรัฐ ของทั้งสองฝ่าย ประเภทที่ 2 การให้ทุนการศึกษาโดยตรงจากทั้งรัฐบาลไทยและจีนแก่นักศึกษา ระดับปริญญาตรี โทและเอก ให้นักศึกษาทั้งสองฝ่ายได้เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมทั้งสองประเทศ ประเภทที่ 3 ความร่วมมือโดยตรงระหว่างมหาวิทยาลัย ซึ่งเกิดจากการประสานงาน โดยตรงระหว่าง สถาบันการศึกษาของไทยและจีน เป็นลักษณะการแลกเปลี่ยนนักเรียนเพื่อศึกษาภาษาจีนและ ภาษาไทยในคู่สถาบันการศึกษาระหว่างไทยกับจีนที่ทำความตกลงร่วมกัน หรือมีการแลกเปลี่ยนเพื่อ แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ ประเภทที่ 4 ความร่วมมือระดับประชาชนกับประชาชน คือ นักเรียนไทยสนใจที่จะศึกษาภาษาจีนในจีน และนักเรียนจีนประสงค์ที่จะศึกษาต่อในไทยโดยใช้ ทุนส่วนตัว (มาณพ ภาษิตวิไลธรรม, 2553) จากความสัมพันธ์ดังกล่าวทำให้แนวโน้มจำนวน นักเรียนจีนที่มาศึกษาต่อที่สถาบันอุดมศึกษาไทยเพิ่มมากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ เมื่อปีค.ศ. 2010 นักศึกษาจีนที่อยู่ประเทศไทยจำนวน 44 สถาบัน มีมากกว่า 10,000 คน จากข้อมูลในปีค.ศ. 2014 ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีจำนวนนักศึกษาจีนไปเรียนต่อ มากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 ของนักศึกษาต่างชาติที่มีในประเทศ (สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐ ประชาชนจีนประจำประเทศไทย, 2014) ทั้งนี้ หลักสูตรที่คนจีนเลือกเรียนมากที่สุดได้แก่ บริหารธุรกิจ ภาษาไทย การตลาด ภาษาไทยเชิงการศึกษา เป็นต้น จุดเด่นของการศึกษาในประเทศไทยคือหลักสูตรที่สอนเป็นภาษาอังกฤษมีจำนวนมาก โดยเฉพาะการอุดมศึกษาของ สถาบันการศึกษาระดับเอกชนได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว คุณภาพทางการศึกษาค่อนข้างสูง (Fenghua, D. 2011)

ในขณะที่เดียวกันทางด้านมณฑลยูนนาน ซึ่งเป็นมณฑลที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 8 ของจีน ทำเลที่ตั้งถือว่ามีความสำคัญมาก เพราะเสมือนเป็นประตูเชื่อมต่อกับสำคัญระหว่างมณฑลอื่นๆ ของ จีนกับไทย เป็นมณฑลที่ตั้งอยู่ใกล้ไทยมากที่สุด มีความใกล้ชิดและติดต่อกับไทยมาช้านาน ความ

ร่วมมือระหว่างมณฑลยูนนานกับประเทศไทยในหลายๆด้านมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น ส่งผลให้ชาวจีนยูนนานที่ต้องการมีการติดต่อปฏิสัมพันธ์กับไทยนิยมเรียนภาษาไทยจำนวนเพิ่มขึ้น ที่เกี่ยวกับด้านการศึกษา ซึ่งในปีค.ศ. 2007 รัฐบาลไทยกับรัฐบาลจีนได้ตกลงกันเรื่องยอมรับคุณวุฒิทางการศึกษาและปริญญาของทั้งสองฝ่าย ต่อมาในปีค.ศ. 2009 มีการตกลงความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างไทยจีน (สถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง, 2555) จะเห็นได้ว่าการที่ประเทศไทยกับมณฑลยูนนานของจีนมีความร่วมมือด้านการศึกษาอย่างเข้มข้น โดยมีการแลกเปลี่ยนนักศึกษา อาจารย์ และการให้ทุนการศึกษาระหว่างกันเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องฝ่ายรัฐบาลไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคน้ำโขง รวมถึงมณฑลยูนนานจัดโครงการ เป็นประจำทุกปี จนถึงปัจจุบัน แม้ว่าจะมีปัจจัยทางด้านการใช้ภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในหมู่นักศึกษาจีนในมณฑลยูนนาน จากสถิติที่มี นักศึกษาจีนที่เรียนวิชาเกี่ยวกับประเทศไทยมากกว่า 4,000 คน ในสถาบันการศึกษา 30 แห่งทั่วมณฑล หรือนักศึกษาจีนยูนนานนิยมเดินทางไปศึกษาต่อในประเทศไทยปีละประมาณ 2,000 คน และกรมการศึกษา มณฑลยูนนาน ได้มีนโยบายให้สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในมณฑลยูนนาน ดำเนินการเปิดสอนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาเลือก ซึ่งช่วยให้ภาษาไทยเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายมากยิ่งขึ้น

เมืองคุนหมิงซึ่งเป็นเมืองหลวงของมณฑลยูนนาน เป็นศูนย์กลางด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม เทคโนโลยีและคมนาคมของมณฑลยูนนาน และถือว่าเป็นเมืองสำคัญด้านการท่องเที่ยวและการค้าในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน ด้วยเหตุนี้ เมืองคุนหมิงจึงมีทรัพยากรที่ดีที่สุดสำหรับการศึกษาในมณฑลยูนนาน โดยเฉพาะสถานศึกษาต่างๆที่เป็นชั้นนำของมณฑลมีจำนวนมาก และมีโรงเรียนหลายแห่งเปิดสอนวิชาภาษาไทยหรือมีความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในประเทศไทย

ปัจจุบันภาษาไทยในเมืองคุนหมิงถือเป็นภาษาต่างประเทศที่สำคัญเป็นอันดับ 2 รองจากภาษาอังกฤษ การเลือกเรียนที่ประเทศไทยกลายเป็น “ทางเลือกใหม่” ของนักเรียนในเมืองคุนหมิง และให้ความสนใจศึกษามากกว่าภาษาประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ โอภาส เหลืองดาวเรือง (2552) ได้สรุปเหตุผลที่นักเรียนในเมืองคุนหมิง สนใจเรียนภาษาไทย มีหลายประการดังนี้ 1. การเติบโตของภาคเศรษฐกิจและธุรกิจการค้า เนื่องจากว่าแม่น้ำโขงเป็นเส้นทางขนส่งหลักระหว่างไทยกับจีน และการเปิดการค้าเสรีจีนกับ อาเซียน ส่งผลให้ทุกมณฑลในประเทศจีนมีการติดต่อค้าขายกับภูมิภาคอาเซียนรวมถึงประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างมาก 2. เมืองคุนหมิงมีความคล้ายคลึงกับไทยด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นอย่างมาก นักศึกษาสามารถปรับตัวได้ง่ายเมื่อมาเรียนที่ประเทศไทย 3. ความนิยมขึ้นชอบในการท่องเที่ยวที่ประเทศไทย ในแต่ละปีจะมีประชาชนชาวจีนเดินทางมาท่องเที่ยวในไทยมากกว่า 30,000 คน และประชาชนชาวจีนคุนหมิงนิยม

ไปท่องเที่ยวประเทศไทยมากที่สุดในกลุ่มประเทศภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 4. สาเหตุอื่น ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายการศึกษาในประเทศไทยนั้นต่ำกว่าการไปศึกษาที่ทวีปยุโรป อเมริกา หรือออสเตรเลีย การเดินทางระหว่างสองที่มีความสะดวกรวดเร็ว และการเลือกเรียนภาษาไทยในเมืองคุนหมิงนั้น มีข้อได้เปรียบมากกว่าการเลือกเรียนภาษาต่างประเทศอื่นๆ

อย่างไรก็ดี ในปีค.ศ. 2012 ได้มีการจัดทดสอบมาตรฐานสมรรถภาพภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศเป็นครั้งแรกในเมืองคุนหมิง มณฑลยูนนาน อีกทั้งเป็นสถาบันการศึกษาแห่งที่ 4 ของประเทศจีน ด้วยความร่วมมือระหว่างศูนย์ภาษาไทยสิรินธร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับศูนย์ไทยศึกษาของ มหาวิทยาลัยยูนนาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มของความนิยมการเรียนการสอนภาษาไทยในนักเรียนในเมืองคุนหมิงที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีการส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอนภาษาไทยของสถาบันการศึกษาในนักเรียนในเมืองคุนหมิงให้ดียิ่งขึ้น ควบคู่ไปกับปริมาณที่เพิ่มขึ้นของนักศึกษาจีนของเมืองคุนหมิงที่สนใจเรียนภาษาไทยและมีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาต่อในประเทศไทย

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าสาเหตุที่ทำให้นักเรียนจีนในเมืองคุนหมิงนิยมมาเรียนที่ประเทศไทยได้แก่ หลักสูตรและวิธีการสอนแบบอินเตอร์ในสถานศึกษาของไทย ค่าใช้จ่ายการศึกษาค่อนข้างถูก การเดินทางจากเมืองคุนหมิงมาประเทศไทยใกล้และสะดวก ความสามารถในการใช้ภาษาไทยหรือเกี่ยวข้องกับไทยทำให้โอกาสในการหางานที่ดีมากขึ้น ซึ่งเป็นมูลเหตุที่ผู้วิจัยมีความสนใจใคร่ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังของนักเรียนจีนในเมืองคุนหมิง ที่มีต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในประเทศไทย เพื่อหาแนวทางการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนจีนมีปัจจัยใดที่เอื้อหนุนต่อความคิดเชิงคาดหวังในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังของนักเรียนจีนในเมืองคุนหมิงที่มีต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในประเทศไทย
2. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารสถานอุดมศึกษาใช้ในรับนักเรียนจีนมาศึกษาในระดับปริญญาตรี

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเรื่องนี้เป็นนักเรียนชาวจีนที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 ในสถานศึกษา ณ เมืองคุนหมิง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน จำนวน 32,343 คน (สำนักการศึกษา นครคุนหมิง, 2015)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชาวจีนที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 ในสถานศึกษา ณ เมืองคุนหมิง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน จำนวน 380 คน ซึ่งได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (1970: 607-610) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้นที่ศึกษาในการวิจัย คือ ความคาดหวังของนักเรียนจีน ได้แก่

- 1.1 ความคาดหวังด้านหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน
- 1.2 ความคาดหวังด้านสถาบัน
- 1.3 ความคาดหวังด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริการ
- 1.4 ความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา

ขอบเขตด้านระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล

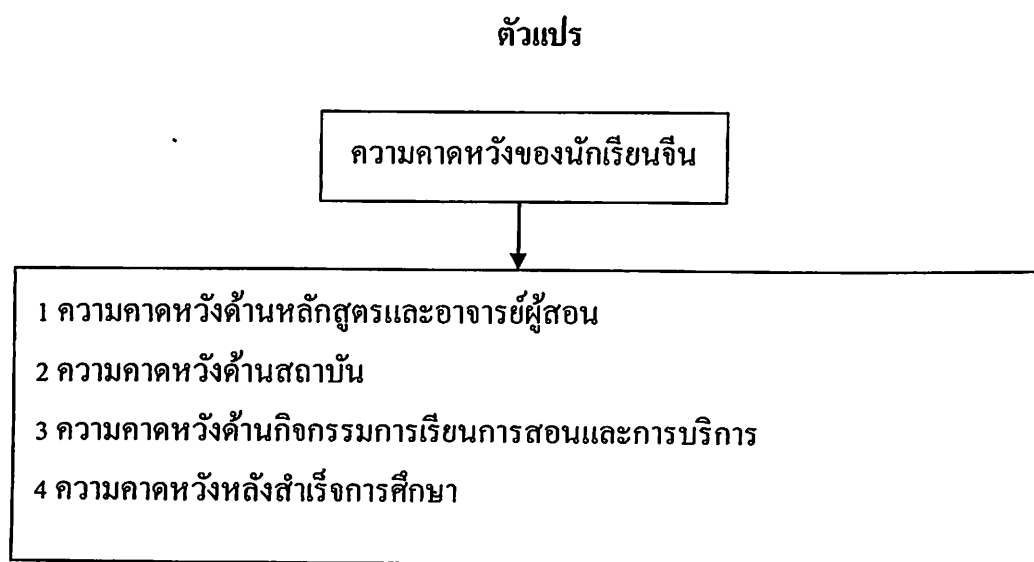
การศึกษางานวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและการวิเคราะห์แปลผลข้อมูล โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2559 จนถึงวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2559 เป็นต้นไป

ข้อจำกัดของการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำจำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 จากโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา 95 แห่งในเมืองคุนหมิง โดยได้ศึกษาข้อมูลจากสำนักการศึกษา นครคุนหมิง ในปีค.ศ. 2015 ซึ่งมีจำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาทั้งหมด 32,343 คนมาเป็นข้อมูลอ้างอิงและใช้ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์

1. ความคาดหวัง หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกหรือการคาดการณ์ล่วงหน้าของนักเรียนจีนในเมืองคุนหมิงที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย
2. นักเรียนจีนในเมืองคุนหมิง หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 ในสถานศึกษา ณ เมืองคุนหมิง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน
3. การตัดสินใจ หมายถึง นักเรียนจีนในเมืองคุนหมิงใช้การตัดสินใจเป็นทางเลือกที่จะเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย
4. การศึกษาต่อ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับหลังจากที่นักเรียนสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า แล้วเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย
5. ระดับปริญญาตรี หมายถึง ระดับการศึกษาย่อยในการอุดมศึกษา ต่อเนื่องจากชั้นมัธยมศึกษา ใช้ระยะเวลาในการศึกษาทั้งหมด 4 ปี

ประโยชน์ที่ได้รับ

ประโยชน์ที่ได้รับในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่

1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ทราบถึงความคาดหวังและความต้องการของนักเรียนจีนในเมืองคุนหมิง
2. มหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่มีนักศึกษาจีนได้พัฒนาด้านกระบวนการเรียนการสอนและการบริการ
3. เสนอแนวทางสำหรับสถานศึกษาในประเทศไทยที่มีแผนจะเข้าสู่การค้าทางการตลาดกับประเทศจีนในการรับสมัครนักศึกษาจีน